

Kazatel: Josef Hurta

Písně: 68, 724, 326, 197, 383, 287

Čtení: Job 10, 1 – 9

Text: 1K 4, 3 – 4

Mně tedy pramálo záleží na tom, soudíte-li mě vy nebo jakýkoliv lidský soud. Vždyť ani já nejsem soudcem sám nad sebou; ničeho si nejsem sice vědom, tím však ještě nejsem ospravedlněn, neboť mým soudcem je Pán.

Významným rysem bohoslužeb v předvelikonočním postním období je důraz na rozpoznání a vyznání hříchů. Myslí se pochopitelně svých vlastních hříchů. Je to období zpytování svědomí, aby tak člověku vynikla důležitost a nevyhnutelnost Ježíšovy oběti na kříži. Kristus, jak učí Písmo, zemřel za naše hříchy. Proto se někteří kazatelé v minulých dobách snažili ve svých posluchačích vyvolat enormní pocity viny a vedli je k duchovnímu sebe-mrškačství, aby jim pak o Velikonocích mohli náležitě zvěstovat odpuštění skrze Kristův kříž.

Být si vědom svých chyb a selhání je jistě dobrým znakem pokorné křesťanské víry. Ovšem vědomí, že jsem skrz naskrz hříšný může být pro leckterého křesťana často jen teoretickou katechismovou poučkou, které věřím, protože tak nás to přece pan farář učil. Ve skutečnosti, když dojde na lámání chleba a někdo nás obviní z hříchu, tak ihned nám v mysli naskočí sebeobhajoba, uraženost, pocit křivdy a nejvíce ponížení se cítíme, když nám někdo chce dokonce odpustit. Pak si v duchu říkáme jako Maruška z televizní pohádky: „Ty mi nemáš co odpouštět.“ Případně ho máme chuť vyzvat, ať si nejdřív zamete před svým vlastním prahem. To se ozývá naše uražená ješitnost, protože se někdo necitlivě dotknul našeho ega. Onu upřímnou křesťanskou lítost nad svými vinami pak nahradí uražené: „Tak jsem hříšný, no a co!“ Jistěže se v takové větě nejedná o žádné pokání. Stejně tak se o pokání nejedná, pokud nás kritika zdrtí a semele tak, že máme chuť se vším praštit. I v takovém případě, kdy se cítíme zatlučení do země jako hřebík, nemusí naše svědomí správně reagovat. Přijímat napomenutí, kritiku či pokárání je prostě velké umění a svědčí o velikosti ducha, čili o velkodušnosti člověka.

Ale co dělat v případě, kdy si skutečně myslím a jsem vnitřně přesvědčen, že jsem opravdu nic zlého neudělal a že výtka na moji adresu je neoprávněná. Tak se například cítil biblický Job, když na něj doráželi jeho přátelé, a vyzývali ho, ať vyzná své hříchy, protože něco spáchat určitě musel, když tolik trpí! Job ale odpovídá: Jsem bezúhonný. Nic na sebe nevím. (9,21) Job rezolutně odmítá tvrzení svých přátel, že mezi lidskou hříšností a zlem, které se člověku děje musí být nutně souvislost. Job si stojí za přesvědčením, že zlé věci se stávají i dobrým lidem. Celá kniha pak vyznívá v tom smyslu, že Bůh přece není nějaký automat, který je povinen žehnat spravedlivým a trestat hříšné. Na světě jsou věci, které nelze ochočit, zkrotit, mít všechno pod kontrolou. Neplatí rovnice, že budu-li spravedlivý, nic zlého se mi nestane a budu-li hříšný, Bůh mě zcela jistě potrestá. Člověk si nemůže zajistit Boží požehnání, tak jako nemůže zkrotit nezkrotné zvíře. Nemůže si Boha ochočit, získat si jej poukazem na svou bezhříšnost a dokonalost. Jób sice má právo se na Pána Boha hněvat, ale už není v jeho kompetenci Pánu Bohu radit, jak by měl zařídit svět.

Jóbovi přátelé jsou však na tom ještě hůře. Oni zneužívají svoji teologii proti člověku. Říkají Jóbovi, že si za všechno své utrpení může sám. Kdyby nehřešil, kdyby víc věřil, kdyby byl zbožnější, pak by nebyl nemocný, pak by mu Pán Bůh požehnal a měl by se dobře. Typická americká teologie prosperity, podle níž správná víra člověku vydělává i ekonomicky. Avšak Hospodin v závěru knihy usvědčuje Jobovy přátele z omylu, zatímco Jób oceňuje, že se ve své víře nedal zviklat. Jobovým přátelům Hospodin říká: Můj hněv se obrací proti vám, protože jste o mě nemluvili náležitě jako můj služebník Jób.

Přesuneme-li se do Nového zákona, konkrétně do v evangelií, i tam musí Ježíš důrazně vysvětlit učedníkům, že lidské utrpení není nutně důsledek hříchu. Když Ježíš uzdraví slepce, ptají se učedníci Ježíše: „Mistře, kdo zhřešil, že se ten člověk narodil slepý? On sám, nebo jeho rodiče?“ Ježíš odpověděl: „Nezhřešil ani on ani jeho rodiče; je slepý, aby se na něm zjevily skutky Boží.“ A na jiném místě říká: „Ani ti, na které padla věž v Siloe nebyli větší hříšníci než druzí, že to museli vytrpět.“

Poměřovat se, kdo je větší hříšník, je dětinské. Žádný člověk nikdy nevyzná všechny své hříchy. Na to pamatuje augsburské vyznání víry, když v článku o zpovědi říká: není nutné vypočítávat všechny přestupky, protože to je nemožné. Člověk si ani nemůže být všeho vědom. To vyznává i apoštol Pavel, když do Korintu píše: „Ničeho si nejsem sice vědom, tím však ještě nejsem ospravedlněn, neboť mým soudcem je Pán.“ Pavel toto slovo nevyřknul jako obhajobu své nevinnosti, ani jako sokratovské: „Vím, že nic nevím.“ Pavel tím chtěl vyjádřit svoji svobodu od lidských soudů. Podobně jako nechtěl Jób nad sebou uznat lidské nespravedlivé odsouzení, ani apoštol Pavel nepřijímá lidský soud. Říká: „Mně tedy pramálo záleží na tom, soudíte-li mě vy nebo jakýkoliv lidský soud. Vždyť ani já nejsem soudcem sám nad sebou; ničeho si nejsem sice vědom, tím však ještě nejsem ospravedlněn, neboť mým soudcem je Pán.“ Pavel tak vyjadřuje poznání, že rozhodující soudní instancí, nejsou lidé kolem nás a dokonce ani naše vlastní svědomí, které může být u někoho hodně otupené. Jediným pravým soudcem je jenom a pouze Bůh.

Jestliže si tedy v postní době máme uvědomovat svou hříšnost, která vede člověka k pokání, máme si především uvědomit, že k vyznání vin nevede člověka lidský soud a kritika, ani vlastní pocity viny či citlivé svědomí, ale Bůh, jeho vůle, jeho přikázání a především, jeho milosrdenství. Vždyť jenom díky víře v Boží milosrdenství má smysl vyznávat své viny v naději na odpuštění, ať už jde o viny vědomé, které nás trápí a mrzí, nebo viny nevědomé, které také pokorně připouštíme a vyznáváme.

Modlitba: *Pane Ježíši Kriste, jsme chybní lidé, a to i tehdy, když si svých chyb nejsme vědomi. Kéž si tuto pokoru uchováme i tehdy, když jsme přesvědčeni o své pravdě. Amen.*

Přímluvná modlitba: *Bože náš a Pane, Ježíši Kriste, modlíme se k tobě, jako k tomu, jenž sedí po pravici Otce a je ti svěřena vláda na věky věků. Ty máš moc vstupovat do lidských životů, máš ve své moci srdce člověka a jako Bůh jsi způsobilý zasahovat do dění na tomto světě. Tvoje vláda přechká všechna pokolení, tobě jsou podřízeny moci i panstva a duchovní síly, které hýbou tímto světem. Proto tě prosíme, vztáhni svou ruku a daruj zemi pravý pokoj a mír. Smiluj se nad těmi, kdo trpí násilím, zastav ruku svévolníka, zjednej spravedlnost národům. Pod tvojí vládou nalézáme usmíření, odpuštění a milost. Kéž i lidští vládcové jednají ve tvém Duchu, pokorně a milosrdně. Kéž se dobrá Boží vůle děje i zde na zemi. Pane Ježíši Kriste, své prosby za tento svět předkládáme tobě samému, který s Otcem i Duchem svatým žiješ a kraluješ po všechny věky věků. Amen.*